

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Sayıştay Raporlarında sürekli uyarılan Enerji Piyasası Düzenleme Kurumu'na (EPDK) ait eski bulgular bu yılki raporlardan çıkarılmıştır. Yanlış okunan, vatandaşın cebine dokunan fahiş rakamların nedenini de açıklayan eski bulguların raporlardan çıkarılması büyük bir handikaptır. Bu olumsuzluk hiçbir önlem alınmadığını da kanıtlar niteliktedir. Sayıştay, EPDK tarafından iletim sistemindeki sayaçların, sayaç veya sayaç dışı bir unsurdan kaynaklanan sorunların, zararların belirlenmesini istemesine rağmen EPDK'nın doğru üretim ve tüketim miktarlarını kaydetmemesi, tüketim miktarlarının tespitinin yapılmaması kamuyu büyük zarara uğratmaktadır.

EPDK'nın doğalgaz ve elektrik piyasası gelirlerine ilişkin takip ve tahsil mekanizmasının hâlâ yasayla düzenlenmemesi bu konunun geçen yılki Sayıştay raporlarında işlenmesine rağmen bu yıl (2023) bulguların rapordan çıkarılması düşündürücüdür. 2017-2020 arasındaki Sayıştay raporlarında düzenli yer alan kurumun sektöre kestiği ve yüzde 90'ını tahsil edemediği 4 milyar TL civarındaki cezaların son 2 yıldaki raporlarda yer almaması da ayrı bir soru işaretidir. Bu para EPDK'nın 10 yıllık gelirine bedeldir. Üstelik bu cezalar artık zaman aşımına uğramak üzeredir.

EPDK'daki zararların belirlenmesi, alacaklarının tahsil edilmesi, vatandaşa yüksek miktarda enerji faturası ödetilmesinin önüne geçilmesi, TBMM adına denetleme yetkisi olan Sayıştay'ın yeni oluşturduğu raporlardaki eksikliklerin araştırılması ve sorunların çözümü, kamu zararının giderilmesi amacıyla Anayasa'nın 98 ve içtüzüğümüzün 104 ve 105. Maddeleri gereğince meclis araştırması açılmasını saygılarımızla arz ve teklif ederiz. 02.10.2023

Ömer Fethi Gürer
M. Güler

K. Durmaz
Kadim Durmaz
Tokat M.Ü.

Dr. Müzeyyen ŞEVKİN
CHP Adana Milletvekili

Dr. Aliye Çelebi
Antalya M.Ü.

GEREKÇE

Elektrik ve doğal gaz piyasası gelir kalemlerinin takip ve tahsil edilebilmesi için, tıpkı petrol ve LPG piyasası gelirlerinde olduğu gibi, 6183 sayılı Amme Alacaklarının Tahsil Usulü Hakkında Kanun hükümlerinde doğalgaz ve elektrik piyasası için de yasal düzenleme yapılmalıdır.

2017-2020 arasındaki Sayıştay raporlarında düzenli yer alan EPDK'nın sektöre kestiği ve yüzde 90'ını tahsil edemediği 4 milyar TL civarındaki cezalar son 2 yıldaki raporlarda yer almamaktadır. Bu para EPDK'nın 10 yıllık gelirine bedeldir. Üstelik bu cezalar artık zaman aşımına uğramak üzeredir. Tahsil edilemeyen bu cezalar ne olmuştur? Kamuoyuna açıklanmalıdır.

EPDK'nın yaklaşık 10 yıllık gelirine denk düşen ve doğalgaz, petrol, elektrik, sıvılaştırılmış petrol alanındaki firmalara kestiği cezaların takip/tahsilinin yapılmaması, bu konuda Hazine ve Maliye Bakanlığı'yla eşgüdümlü bir veri altyapısı kurmaması, her yıl belirtilen bir bulgudur.

EPDK, 2020'ye kadar kestiği 3 milyar 848 milyon TL'lik cezanın 3 milyar 696 milyon TL'sini (yüzde 96'sını) tahsil edememişti. 2021'de yayımlanan raporda artık güncel ceza rakamı ve tahsilat oranı yoktu, 2 yıldır bu bulgu tamamen Sayıştay raporundan çıkarıldı, "izleme/takip listesi"nde de yer almadı. Bu cezaların güncel tutarı, tahsilat oranı, ne kadarının zamanaşımına uğradığı bu yılki raporda yok, belirsiz. Takip/tahsilat için Hazine ve Maliye Bakanlığı ile EPDK arasında yapılan

Ayşen Gönç
Kuşçisi

Tahsin ÖCALI
RİZE

Süreyya Öner Arıcı
M.Ü.

protokolün durumu nedir, nasıl bir süreç işletilmektedir? Geline son aşama, tahsilat miktar ve oranı, zamanaşımına uğramış tutar ne kadardır? Tüm bu sorular açığa kavuşmalıdır.

Geçen yılki Sayıştay raporlarında belirtilen ve vatandaşın da büyük tepkisini çeken elektrik dağıtım şirketlerinin kendi harcamalarını vatandaşa ödetmesinin yankıları sürerken, 21 elektrik dağıtım şirketinin 2016-2020 yılları arasındaki 117 milyon 484 bin liralık AR-GE harcaması kanuna aykırı olarak abonelere fatura edilmiş ancak bu bulgu üzerine ne yapıldığına dair Sayıştay'ın yeni raporunda herhangi bir bulgu yer almamıştır. Sayıştay'a göre; elektrik dağıtım şirketlerinin tarife konusu faaliyetlerine ilişkin tüm maliyet ve hizmet bedelleri dışında hiçbir bedel aboneden istenemez, şirketlerin piyasa faaliyetleri ile doğrudan ilişkili olmayan hiçbir unsur faturada yer alamaz. AR-GE harcaması, dağıtım faaliyetinin bir unsuru değildir. Oysa 2016-2020 arasında, 21 elektrik dağıtım şirketine 280 milyon 218 bin TL'lik AR-GE bütçesi ayrılmış, bu bütçenin 117 milyon 484 bin TL'si ise harcanmıştır. Kanunda açıkça öngörülmemiş bir gider kalemi, tebliğ yoluyla AR-GE harcaması olarak abonelerden tahsil edilmiştir. Piyasa faaliyetiyle yani dağıtım şirketlerinin görev alanıyla doğrudan ilişkisi olmayan AR-GE giderlerinin dağıtım tarifesinden çıkarılması gerekmektedir. 6446 sayılı Elektrik Piyasası Kanunu'nda açıkça düzenlenmemiş bu hususun bir alt düzenlemeyle aboneden alınması hukuka aykırıdır. Dolayısıyla bu bulgu bu yılki rapordan neden çıkarılmıştır? Geline aşamada bu AR-GE harcamalarının tutarı ne oldu, vatandaşa fatura edilmeye devam etmekte midir?

EPDK, geçmiş yıllarda elektrik dağıtım şirketlerinin kendi alt şirketlerine yatırımla ilgili ihalelerini yüksek bedellerle vermesine ve vatandaşın faturalarla hukuksuz tahsilat yapılmasına sessiz kalmış, elektrik dağıtım şirketleri, yatırım bedelleri için bir elden aldığını diğer elden kendi alt şirketine ihale etmiştir. Şirketlerin kârı bu yolla katlanmış, rekabet yok edilmiştir. İş, maliyetinin çok üzerinde kendi alt şirketlerine yaptırıldığı için yatırım bedeli adı altında tüketiciye büyük bir fatura ödetilmektedir. Sayıştay, dolaylı bir ifadeyle ve tutar belirtmeden, elektrik iletim ve dağıtım alanında vatandaşın hukuksuzca tahsil edilen bedeller konusunda yargıya başvurmadan uyarıda bulunmuş ancak bu yıl bu bulgu nedense rapordan çıkarılmıştır.

Tüketicilerden, dağıtım şirketlerinin rekabeti yok sayan ve maliyetinin birkaç katına ihale edilen yatırım bedelleriyle hukuksuz tahsilat yapılmaktadır. Şirketlerin, dağıtım bölgeleri özelinde yıllar bazında yatırım bedellerinin toplam elektrik faturalarının yüzde kaçına denk geldiği bilinmemekte, yatırım konusunda usulsüzlükler yaşanmakta, doğal gaz dağıtım şirketleri için de benzer yatırım harcamalarına ait bulgular gizlenmektedir.

Öte yandan Sayıştay'ın son 2 yılda ısrarla vurguladığı gibi elektrik dağıtım şirketleri, TEDAŞ'ın mallarından kira geliri almaya devam etmektedir. Bu husus da bu yılki Sayıştay raporlarından çıkarılmıştır. Şirketler, mülkiyeti TEDAŞ'a ait taşınmazlar üzerinden kira geliri elde etmektedir. Oysa elektrik dağıtım şirketlerinin bunları kiraya verme yetkisi yoktur. TEDAŞ'ın mülkü olan trafo merkezleri, aydınlatma ve nakil direkleri ile diğer taşınmazlar üzerindeki tasarruf yetkisi TEDAŞ'a aittir. Sözleşmelerde TEDAŞ ile firmalar arasında açıkça düzenlenmemiş bu hususta devreye girmesi gereken kurum EPDK iken, geçen yıl olduğu gibi bu yıl da EPDK arabuluculuk görevini yerine getirmemiştir. EPDK'nın bu sorunu çözmemesi neticesinde ilgili elektrik dağıtım firmaları 2020 ve 2021'de ne kadar kira geliri elde etmiştir?

Geçen yılki raporda kamu kurumlarının doğal gaz aboneliğinde şirketlere güvence bedeli ödemeye devam ettiği anlaşılmış ancak bu sorun çözülmemiştir. Kamu kurumlarından alacaklar riskli değilken, kamu kurumlarının doğalgaz aboneliğinde

güvence bedeli ödememesi için EPDK düzenlemesi yapılmış mıdır? Sayıştay raporunda bu konu neden açığa kavuşturulmamıştır

Akaryakıt ve LPG dağıtım firmalarının tahsil ettikleri gelir paylarını devlete zamanında yatırmaması halinde bu tutarları takip ve tahsil edecek bir mevzuat yoktur. Bu sorun da geçen yılki Sayıştay raporunda yer almış ancak yeni raporda bu mevzuat eksiğinin akıbetine dair bir ibare yoktur. Kamu, her geçen gün büyük zararlarla baş başa bırakılmaktadır.

230. Sayılı Meclis Araştırma Önergesinin İmza Çizelgesi

Adı Soyadı	Seçim Bölgesi	İmza
Mehmet Koca	Kocaeli	
Mehmet Özer Aygün	Tekirdağ	
Hasan Öztürk	Bursa	
Mohir POLAT	İzmir	
Talat DİNGER	MERSİN	
Deniz Demir	Ankara mr	
Begün KARABAT	İstanbul Mr.	
İzzet AKBULUT	Burdur	
Dr. İlhan Özer Aygün	Tekirdağ Mr.	
Uğur Bıyıklıoğlu	Sihir Mr	
Hüseyin Yıldız	Aydın mr.	
Yüksel Taşkın	İzmir mr. veli	
Suat Özgüden	İstanbul mr.	
14		
15		
16		
17		
18		
19		
20		

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

19 Ekim 2023 tarih ve 230 (CHP Grup) sayılı önergeye katılıyorum.
Gereğini saygılarımla arz ederim. 25.10.2023

Tekin BİNGÖL
Ankara Milletvekili